

חלמוניות ואדי אבו מח'רב

התאמה: כל המשפחה

קושי מסלול: קל מאוד

אורך מסלול: קצר מאוד.

משך מסלול: כשעה

מפה: מפת סימון שבילים מס' 8, "צפון מדבר יהודה וים המלח"

(מהדורה אחרונה ומעודכנת ביותר הודפסה בשנת 2009)

הגעה משכונת "הר-חומה" בירושלים: נוסעים בשד' שמואל מאיר. בכיכר בכניסה לשכונה פונים שמאלה לכיוון תקו, בכביש מס' 356. חולפים על פני מחסום וכעבור מספר דקות נראה מצד שמאל לכביש הר קטום-ההרודיון. בכיכר שלמרגלות ההרודיון ממשיכים ישר ופונים שמאלה לכיוון כפר אלדד ונוקדים. פונים שוב שמאלה לכיוון כפר אלדד ומעלה רחבעם (שילוט לא ברור במיוחד). בצומת הבא פונים שמאלה לעבר כפר אלדד וחוצים את הישוב. הכביש ממשיך (חלקו בדרך עפר) לעבר מעלה רחבעם. הוא יורד לערוץ ועולה ממנו. בסמוך לערוץ יש לחנות בשולי הדרך.

* המסלול מעגלי, אין צורך בהקפצת רכבים.

ואדי אבו מח'רב הוא אחד מיובליו של נחל תקוע, הזורם בסופו של דבר אל ים המלח. הוא זורם בין שני ישובים השייכים למועצת גוש עציון. ממערב נמצא כפר אלדד, הנקרא על שמו של ישראל אלדד, ממנהיגי הלח"י. שאוכלוסייתו מורכבת מדתיים וחילונים. בשנה האחרונה הולכים ומוקמים במקום בתי קבע רבים במקום הקרוואנים הארעיים. מעברו המזרחי של הנחל נמצאים הקרוואנים של מאחז ששמו מעלה רחבעם. על מנת להגיע אל האזור שבו פורחות החלמוניות מהמקום שבו חונים כל שצריך לעשות הוא ללכת על המדרון הימני (המערבי) במורד הוואדי. מהר מאוד מגלים אותן. אי אפשר לפספס, שכן כאן נמצא ריכוז החלמוניות הגדול ביותר בארץ. החלמוניות פזורות לאורך מאות מטרים ובולטות מאוד על רקע הקרקע היבשה בעיקר כקרני השמש מאירות דרכן.

למרות גובהן הנמוך, צמוד הקרקע, קשה לפספס אותן בצהוב העמוק, החלמוני (ומכאן שמן) בלב האפרוריות המדברית. הניגוד בין לבין סביבתן רק מעצים את יופיין. החלמוניות בוקעות מתוך הקרקע, מתהדרות באגודות של פריחה מרהיבה (גודל הפרח 5-8 ס"מ), נובלות במהירה ונבלעות בקרקע עד לשנה הבאה. החלמוניות נמנות על כמה פרחים שסיגלו לעצמם פריחה סתווית ולא אביבית. במובן זה קרובים להם החצב, הסתוונות לסוגיהן והכרכום. בעוד שרוב הפרחים "מעדיפים" לפרוח לאחר רדת הגשמים, כשהטמפרטורות נוחות וכשיש שפע חרקים מאביקים, עושים פרחי הסתני את ההפך. הם אוגרים את מי הגשם ואת חומרי המזון בבצל החבוי בקרקע ומשתמשים בהם לפני רדת הגשם. כנגד גשם מוקדם או טל שעשוי להרטיב את האבקנים ולפגום בהם, פתחו רובם עלי כותרת הסוגרים על הזירים ומשווים לפרח כולו צורה של להבת נר. עלי הכותרת החיצוניים של החלמונית מפרישים ריח מיוחד המושך זבובים, המאביק הנפוץ בתקופה זו של השנה, אם כי המאביק העיקרי שלהן הוא נמלים.

אם כבר מבקרים בואדי אבו מח'רב כדאי מאוד לבקר בהרודיון (גן לאומי, הכניסה בתשלום ובכפוף לשעות הפתיחה של הגנים הלאומיים), אחד מארמונותיו המרשימים ביותר של הורדוס. הארמון עצמו נבנה בראש גבעה שפולסה ועל צדן החיצוני של חומותיו הערימו שפוכת רבה שהקנתה לצדו החיצוני של הארמון מראה של הר געש. בשוליו



יותם יעקבסון

הרצאות, צילום וכתיבה, הדרכה בארץ
ולאורך נתיבי הסחר הקדומים באסיה

הצפון מזרחיים של ההרודיון התגלה קבר שזוהה על ידי הארכיאולוג אהוד נצר כקברו של הורדוס, אולם זיהוי זה טרם הוכח בוודאות. בהיותו צופה על המקום שבו התהפכה מרכבתה של אם המלך בעת מנוסתה מירושלים, יכול הקבר באותה מידה להיות קברה. המעוניינים בטיול מאורגן לואדי אבו מ'חרב, להרודיון ולשאר אתרים ברחבי גוש עציון מזמנים לפנות אל בית ספר שדה כפר עציון (טל: 02-9935133, www.k-etzion.co.il)

עודכן בתאריך 8.11.2011

כל הזכויות שמורות © ליותם יעקבסון